

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben hazhoz
(fordva.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 12,
kétzerinél 10, háromszorinál 8 kr.
A nyiltéri petitsor 50 kr.
Bélyegjű külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtatnak a hi-
vatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetvelvetei
hivatalában Budapest: Berettya-utca
3. sz. 1. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. 1. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmintetlen levelek csak ismert e-
zekről fogadtatnak el. — Kéziratok nem
adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
tész József** könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közlemé-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetések
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Az új negyed alkalmával kérjük ügybarátainkat és lapunk tisztelt olvasóit, a lap szétküldése körüli akadályok elkerülése céljából, az előfizetések postautalvány által eszközözendő mielőbbi szíves megújítására.

Előfizetési feltételek:

Egész évre (apríl—márcz.) 16 frt.
Fél évre (apríl—szept.) 8 frt.
Negyed évre (apríl—jun.) 4 frt.

Az előfizetési pénzek küldendők: Kertész J. könyvnyomdai irodájába, (belváros, Lipót-utca 2. sz.); hová a hirdetések, reklamátiók, s más, a lap anyagi részét illető közlemények és fölszólalások is intézendők.

Budapest, mártius 31.

A „Magyar Politika“ jónak látta szárnyai alá venni gróf Keglevich István fölsőházi tagot s azon főispán urakat, kiknek maguktartására vonatkozólag oly merészek voltunk roszaló véleményt nyilvánítani.

Ismert taktika az, rosz ügy védelménél nem magához a dologhoz tartozó argumentumokkal élni, de átvinni a vitát más térre s azon támadni, e taktikában elismerjük, hogy a „Magyar Politika“ t. szerkesztője nagy virtuositással, de nagy gyakorlattal is bír, miután hírlapirodalmi pályáján leginkább azon szomorú sors érte, hogy rosz ügyet kellett védenie.

Nem esodáljuk tehát, ha jelen esetben is vajmi keveset hoz föl azon urak álláspontja támogatására, kiket mi megtámadtunk, s annál többet foglalkozik velünk, s lapunk állásáról.

Mi azonban e téren is fölveszszük a kesztyűt, mert nincs okunk, állásunk fölötti discussiót kerülni.

Különös, hogy azon urak, a kik kitűnő tehetségeik daczára az irodalmi téren soha sem tudtak függetlenségre vergődni, azt hiszik, hogy kijátszották a legnagyobb trumfot, ha egy lapról azt mondják, hogy kormánylap, hisz ő nálók a kormány védelme egy értelmű a subventióval.

Mi azonban legkevésbé sem érezzük magunkat sértve az által, hogy a „Magyar Politika“ minket „baloldaliból officiosussá vált“nak nevez, csak sajnáljuk, hogy ebben igen nagyon téved, mert egyrészt tudja mindenki, hogy lapunk soha sem volt baloldali, az officiosus címet pedig fájdalom, nem érdemeltük, az mondjuk fájdalom, mert ha megérdemlenők, akkor nem léteznék azon föntartás, melylyel a pénzügyminiszter a cabinetbe lépett.

Mi a középpárt organuma vagyunk. Helyesen mondja a „Magyar Politika“, hogy e párt Ghyecy Kálmán pártja, misem természetesebb tehát mint az, hogy azon köztiszteltben álló államférfiu sugallata nélkül is, ki egész idejét a haza szolgálatainak szentel, nézeteivel találkozzunk, s ugy hiszük, hogy valamint mi ezt dicsőségünknek tartjuk, ugy az olvasó közönség sem rójjá föl nekünk hibául.

Együtt állásunkról, s most áttérünk t. lap-társunk egyébb észrevételeire. Daczára a bök-nak, melylyel a „Magyar Politika“ üdvözli „a váratlan találkozást a pecsoyies téren“ el kell utasítanunk a nekünk szánt tiszteletet.

Mindig azt állítottuk s ma is azt állítjuk, hogy a főispánok mint hivatalnokok a kormány közegei, s azért nem valók helyt foglalni a törvényhozásban.

Vallottuk továbbá mindig s fogjuk vallani ezentúl is azon elvet, mely nélkül helyes parlamentáris kormányzat nem is képzelhető t. i. hogy a magasabb kormányhivatalnokok, kiknek ön-álló hatáskörük van, nem lehetnek ellentétes nézetben a kormány tagjaival.

Nagyon különös púpaszemmel olvashatta t. lap-társunk az általa kifogásolt cikkünket, ha abban a föntebbiekkel ellenkező irányt tapasztalt.

Részünkről megbocsátjuk a „Magyar Politika“nak, hogy a főispánok független nézetei mellett lándzsát tör, hiszen tudva lévő dolog, hogy

ha a liberalis színezet jut érvényre, akkor a reakcionáriusok lesznek legnagyobb védői azon függetlenségnek, melyet ők csak a szabadelvű kormányok elleni oppositíóban látnak megengedhetőnek, másban semmiben.

Megemlítendőnek tartja a „Magyar Politika“, hogy mit mindent feledtünk el, midőn azt mertük mondani, hogy a főispánok közigazgatási teendőik mulasztásával időznek Pesten, sajnáljuk, de e részt a „Magyar Politika“ által meglehetősen pártolt, utolsó kormányhoz kell lap-társunkat utasítanunk, melynek belügyminisztere adta ki azon rendeletet, melyben a főispánoknak kötelezővé teszi, hogy folytonosan megyéikben tartózkodjanak. Különbön akár mit szóljon a „Magyar Politika“, vannak bizonyos követelményei a józan észnek, mely ellen argumentum nem létezik, ezekhez tartozik az is, hogy hivatalnok, ki a parlament bármelyik házának tagja, közigazgatási kötelességeinek eleget nem tehet.

A fölsőház organisióijának anomáliájára kár volt minket figyelmeztetni, hiszen amit irtunk, épen ennek kitüntetésére irtuk, igaz, hogy ennek mulasztása leginkább az eddigi kormányokat terheli, de e tekintetben a fölsőházat ugy, mint t. lap-társunk teszi egészen ártatlan bárányka gyanánt bemutatni ez, lehet a közelgő husvéti ünnepek által előidézett sugalma t. lap-társunk keresztény érzelmeinek, de bizonyára arezoncsapása a valóságnak.

Végül köszönjük a figyelmeztetést, hogy az egész, fül, és negyed hivatalos szerepet még meg nem tanultuk, nem tudjuk, fog-e valaha sikerülni, arról azonban biztosítjuk a „Magyar Politikát“, hogy egyet nem fogunk elfeledni soha, és ez az, kimondani nyíltan meggyőződésünket anélkül, hogy sokat törődjünk avval, tetszik-e egynehány kis nagy urnak és védelmitkre szállott Bayardnak „dem Ritter ohne Furcht und Tadel!“

— Ghyecy Kálmán pénzügyminiszter, a törvényhatóságokhoz következő körrendeletet intézte: Ó es. és apost. királyi Főlsége f. é. márczius 21-én kelt legf. kéziratral engem legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn ezen legfőbb elhatározás folytán a magy. kir. pénzügyminiszterium vezetésének általam történt átvételéről a t. hatóságot értesíteném, a pénzügyi igazgatásnak általában nagyfontosságú voltából, különösen pedig a pénzügynek ez idő szerinti súlyos helyzetéből folyó nehéz kötelem és felelősségem tudatában, ismert hazafini érületében helyezett teljes bizalommal fölhívom a t. közönséget, hogy hivatalos működéseimben törvény szerinti kötelemem és a pénzügyi törvények sikeres foganatosításában, valamint az államháztartás rendezésére ezelő törekvéseimben hazafiu készséggel támogatni szíveskedjék. Budapest, 1874. évi márczius 24-én, Ghyecy Kálmán.

— A Tökölly-alapítvány ügyében a „Reform“ című lapban hozott fölszólalás lapunkban is közöltetvén, szükségesnek tartjuk a vallás- és közoktatási miniszternek ezen alapítvány ügyében a „Matica Serbska“ című társulatához intézett leiratát kivonatban közölni. A közoktatási miniszter a szóban lévő intézet alapítójának, Tökölly Sebőnek határozottan kifejezett intenciójára hivatkozik leiratában, és miután sem az előadási nyelv tekintetéből, sem azon indokokból, melyeket a „Matica Serbska“ társulata a Tökölly-alapítványnak ösztöndíjjakká leendő átváltoztatása végett beadott kérvényében fölhozott, nem igazolható, hogy az intézet, melynek határozott hivatása van, más használatot nyerjen, mintsem Tököllynek alapító levele és végrendelete parancsolják, s hogy eszerint az alapítónak intézkedése megváltoztassék, mi jogilag sem megengedhető, a Tökölly-ösztöndíjakkal kézi ösztöndíjakká átváltoztatásába bele nem egyezik és inti a társulatot, miszerint az az alapító rendeleteihez szigoruan tartsa magát.

— Mint értesülünk, Györfly Gyula, Nagyvárad kerületi orsz. képviselő, ezen állásáról lemondott.

— A közös budget, mint a „Pester Correspondenz“ táviratilag értesül, ma az ő főlsége elnöklété alatt tartott minisztertanácsban végleg megállapított. — A természetbeli élelmezés s a legénység élelmezése címek kivételével, melyek némileg magasabbak, a többi tételek majdnem azonosak az 1874. évi budget tételeivel, néhány

tétel még alacsonyabban irányoztatott elő. Bitto miniszterelnök s Zichy kereskedelmi miniszter ma este, Ghyecy holnap délben tér vissza Pestre. — Ghyecy itt, sem a bankügyben sem kölesön tárgyában nem értekezett senkivel.

— A pancsovai képviselőválasztásnál a kormány-párti jelölt 3041 szavazatot kapott és a nemzetiségi jelölt dr. Polit-Dezsaurusics 4961 szavazatot. A győztes nemzetiségi párti választók vasárnap este fákllyászenét rendeztek megválasztott képviselőjüknek; a választást, valamint a fákllyászenetet nem használták föl semminemű tüntetésre.

— Az „Ellenőr“ szelleműs és indiskrét apokryphjét Andrassy gróf levelét Lónyay gróffhoz — térszükre miatt csak holnap számunkban közölhetjük.

Budapest, márczius 31.

(K.) A magyar miniszterelnök és pénzügyminiszter bécsi útjának ezelője a 1875-dik évi közös hadügyi költségvetésnek előleges megállapítása, hogy az eszerint a legközelebb Budapesten összeülő delegatiók elé terjesztessék. Mint írják, Kuhn báró a budget-et 1875. évre 8 millió forinttal emelni akarta, mely összeget a közös hadsereg feyverzetére és egyes várak erősítésére fordítani készült; azonban a közös hadügyér az osztrák miniszterium meghallgatása után, még mielőtt a magyar miniszterium két tagja Bécsbe érkezett, késznek nyilatkozott kívánságától elállni és terveit valószínűleg az eddigi budgeteknek megfelelő összegekből effectuálni.

Ily hírek Kuhn b. urról nem újak, csak is ismétlései folytonos kísérleteinek, melyekkel, a monarchiát anélkül is nagyon terhelő közös hadügyi költségeket, még terhebbé, nehezebben elviselhetővé tenné.

Nagy szerencse ránk és a birodalom másik felére nézve, hogy a közös hadügyér nem oly körülkelten, mint Bismarck, ki a német parlamentben napirenden lévő hadügyi javaslatokra nézve, beteg ágyában, két nála tisztező képviselőnek kerekén azt mondta: „Az ügyek jelen helyzetével nem lehetek megelégedve. Európai hírnevem nem áldozhatom föl.“

Es mégis, jóllehet Kuhn b. engedékenységet az egész birodalomra nézve szerencsének mondjuk, jelen pénzügyi helyzetünk tekintetbe vétele mellett nem hallgathatjuk el azt, hogy ennyi engedékenység még nem elégséges terheink alább szállítására és a közös hadügyérnek ezelőbe vett szándékát hajlandok vagyunk csak is az ő saját házipolitikájának tekinteni, mely nem áll egyébből, mint budgetemelési tervből, melyet lemondás e tervről szokott követni, minek következménye az, hogy a birodalom ott marad, ahol volt, t. i. hadügyi költségvetése enormis tételeinél, melyek államháztartásunk szegényebbé teszik pénz dolgában és gazdagabbá deficiitek tekintetében.

Igaz, hogy a hadügynek meg kell szavazni a szükséges összegeket, ugy a monarchia hatalmi állásának, mint a folyton feyverkező küllállamok készülttségének arányához képest, hogy a hadügy a jelen „fölfegyverkezett béke“ idejében folytonosan fejlesztendő, és hogy egy a verseny más államokkal, mint a haladás e téren roppant összeget igényel, de tagadhatlan az is, hogy a teher, melyet a hadügy ránk ró, már-már elviselhetlenné kezd válni és egyéb különböző országos pénzügyi kalamitásaink mellett egyébb állami ezelőjaink rovására áll fenn.

Itt az ideje, hogy a közös hadügyi költségvetés fokonkinti leszállítása képezze kiváló gondunk tárgyát, mi most már annál inkább lenne elérhető, mivel a szolgáltatásban lévő katonaság létszáma a rövidebb szolgálati idő mellett csökkenhet és a szabadságotlak és a tartalékosok, nem különben a honvéd csapatok szükség esetében könnyen kiegészíthetők az ezredeket.

A közös hadügyi budget-nek nem esekély terhére szolgál a hadesapatoknak gyakori s sokszor alig indokolható idestova szállításai, melyek roppant nagy költséggel van összekötve. Idejárul egy némely várparancsnoknak telhetetlen építési vágya, a hadi lovak körüli nagymérvű költségek, az egyenruhák újabb meg újabb változtatása sat. sat.

Azok, kik az eddigi delegatiók üléseiben részt vettek, ott szerzett ismeretek és tapasztalataikból sok olyat meríthetnek, melyeknek szőnyegrehozatala tetemes megtakarításokat eredményezne.

Erősen hisszük, hogy a magyar delegatió tagjai minden lehető fölfognak használni, a lehetőleges törlések eszközésére és Kuhn br. sem fog szigoruan ragaszkodni az előirányzott tételekhez, mert hiszen a jelen nyomasztó pénzügyi helyzetet ő sem ignorálhatja és igen jól tudja, hogy a megszavazott nagy összegek csak akkor érnek valamit, ha papiron nem maradnak.

Ami, és reméljük minden hazáját szerető polgártársunknak meggyőződése az, hogy mindaddig, míg a közös hadsereg főnállni fog, föntartásához készségesen járulni kell, de a hozandó áldozatnak nem szabad oly nagygnak lenni, mely megvonja a lehetőséget fölünk egyébb állami ezelőknak hatályos támogatására.

Harrajpne

Ha a hadügyet közgazdászati, mivelődési és belgazdászati ügyeink rovására folyton drága milliókkal tápláljuk, úgy a hadsereg, melynek kitünően védelmi eszköznek kellene lenni, saját anyagi és szellemi megrontásunkra fog szolgálni.

A IX-es albizottság jelentése a 21-es bizottsághoz.

(Folytatás.)

Allandó kataszter.

Az albizottság átlátja a kataszteri fölmérési munkálatok fontosságát és azért erre való tekintetnél fogva a kataszteri fölmérési munkálatok teljes megszüntetését nem javasolhatná; de az ország anyagi erejéhez kell alkalmazni e téren is a működést és azért a horvát-szlavon és a magyar határvidéken, a hol nagy érdekek követelik a fölmérési munkálatok siettetését, a kataszteri egész erővel folytatásának, úgy hogy már 1875-ben mindenesetre befejeztesse. Ennek befejezése után a kataszteri fölmérésnél alkalmazott katonai közegek azonban boesáttassanak el. — Az allandó kataszter többi személyzete megtartandó ugyan, de már 1874. és 1875-ben lehetőleg a földadó szabályozási munkálatoknál és a kinestári birtokok fölmérésénél alkalmazandó.

Ezen munkálatok befejezése után az időközben beálló töresedések nem tölthetők be, a létszámnak így eszközlendő fokozatos leszállítása mellett a kataszteri fölmérés folytatásának ugyan, de sokkal kisebb mérvben mint eddig történt és jelentékenyen kisebb költségekkel mindaddig a míg az anyagi helyzete e téren is megengedi a gyorsabb haladást. — Egyelőre tehát a kataszteri fölmérés akként rendezendő be, hogy az évi szükséglet a 300.000 forintot mint maximumot túl ne haladhassa. — Ezen összeg képezte 1877-től kezdve az allandó kataszter rendes kiadásait, és így a jelenlegi költséghez képest 568.000 forint megtakarítást eredményezne.

Ezek alapján a kataszter költségei 1875-re 868.000 forint helyett 668.000 forint lennének főveendő, és így 1875-re 200.000 forint megtakarítás éretnek el.

1876-ra 468.000 forint vétetnek föl; és így megtakarítatnak 468.000 forint.

1877-től kezdve pedig 300.000 forint mint maximum 568.000 forint megtakarítással.

A selmezbányai bányászati akadémia költségeiből 27.000 forint megtakaríthatnak, mert a dologi kiadások között előforduló egyes nagyobb tételek mint szerelvényekre fölvetett 30.000 forint jövőrre így összegben nem fordulhatnak elő, miután a felszerelés és berendezés nagyobb szükségletei már az eddigi költségvetések által fedeztettek, és így, miután a többi rovat alatt fölvetett jelentékeny összegek közül is némi megtakarítások létesíthetők, ezen intézet költségei 100.000 fortra lennének mérsékelhetők.

A határvám kezelési kiadásai.

A budapesti vámház elkészülte folytán a lakbékénél azon összegben fölül, melyet a mai bérviszonyok mellett hasonló raktárakért fizetni kellene és melyet a miniszterium 100.000 fortra tesz, a következő összegek lesznek megtakaríthatók:

Fővám-hivatalnál	41,600	frt.
Pénzügyi igazgatóság	14,800	"
Dohányárú-raktár	8,000	"
Pénzügyőrség	1,000	"
Bányatermék-áruda	2,500	"
Jogügyi igazgatóság	5,300	"
	73,200	frt.

A „KÖZEPPART” TÁRCZÁJA.

A zenekedvelők egyletének hangversenye.

(A vigarda nagy termében, márczius 30-án.)

A saison utolsó zenekari hangversenye, érdekességre nézve nemesak méltón sorakozott az eddigiek mellé, sőt némely tekintetben azokat felül is multa. S ezért sietünk köszönetet mondani e szép hangversenyek rendezőinek: a zenekedvelők egyletének; s kit az érdem országrésze illet: Richter Jánosnak, a fáradhatlan és genialis karnagynak.

Bethoven Egmont nyitányát utolszor a nemzeti színházban hallottuk. Azon művészek és műkedvelők, kik ma a nemzeti színház zenekarát kiegészítették, teljesen asszimilálták magukat e művészeti élite corpsal és érvényesítették a monumentális mű minden szépségét. A közönség zajos tapsai méltó elismerése voltak e kitünő intepretációnak.

Liszt Ferenc Es-dur hangversenyét Breitner Lajos zongoraművész adá elő zenekarkísérettel. A fiatal vendégművész előbb a milánói conservatoriumban, majd Rubinstein Antaltól nyerte kiképzését. Bámulatos technikája valóban meglepte a hallgatókat, e gyöngye alakban alig lehetne ily acél izmokat sejtteni. A művészeti individualitás előtérbe állítására nem ad bő alkalmat e genialis és hatásteljes zenemű, de annál többet a virtuozitás bemutatására, s e tekintetben Breitner Mór az elsőrangú mesterek közé tartozik. A közönség sokszoros kihívással fejezte ki elismerését, reméljük, hogy Breitnert jövőben még többször lesz alkalmunk hallani és méltányolni.

Mihalovics Odön zeneképe a „Füreteghez” nem idézte elő azon hatást, melyet szellemus conceptiójánál és mesteri hangszerelésénél fogva méltán megérdemelt volna. Ennek oka részben abban rejlik, hogy a vegyes kar, melynél voltaképpen a zenemű súlypontja nyugszik, igen gyöngén volt képviselve. A megerősített zenekar füretegében a vigarda nagy termének szálmassan gyarló akustikája annyira absorbeálja a számszerint is gyöngye énekkart, hogy annak hatása nyomtalanul vesz el. Tapasztaltuk ezt már Liszt „Krisztus” oratoriumának előadásánál is, hol a „csoda” című számban az egész mű legdrámaibb momentumai, a tanítványok föl-

A sőjövődékre

néve az albizottság igazságosnak tartja, ha a sővári sőföldben termelt sőnak bányaára a törvényhozás útján annyival magasabbra emeltek, amennyivel ennek termelése az államkinestárnak többre kerül, mint a bányasónak előállítására.

A sőttermelésnél is eszközölhetők lennének némely megtakarítások, ha kiválólag a legnagyobb erővel azon bányáknál történik a termelés, melyeknél minden tekintetben legkedvezőbbek a termelési viszonyok és így némely kisebb aknáknál, ahol a termelés túlságos drága, a körülményekhez képest a termelés megszorítatik, vagy abbahagyatik. — Ezen megtakarítás azonban ezuttal alig fejezhető ki számszerűleg.

Allamjavak.

Az államjavakra nézve az albizottság általában azon nézetét tetjeszi elő, hogy az államjóságoknak fokozottan eladást nemzetgazdasági és pénzügyi szempontoknál fogva egyaránt az állam érdekében állónak tekintik. Az államjavak eladása egyébaránt ma már a pénzügyi helyzetnél fogva is elkerülhetlenné vált.

Ezen uton lenne a legutóbb kötött terhes kölcsön törlesztendő, amelynek jelzálogául az államjóságok leköltetettek, amennyiben az eladásból befolyó összegek ezen kölcsön törlesztésére lesznek tehát fordítandók.

Eltekintve azon közzgazdasági és részben pénzügyi előnyöktől is, amelyek az államjóságoknak egy helyes tervezet alapján keresztülviit eladása által mindenesetre származni fognak az államháztartás közvetlen terhei is könnyebbé válnak, mert az államjóságok értéke jóval magasabbra tehető annál, amely mai tiszta jövedelmüknek megfelel és így az államháztartás az által, hogy az azok árából törlesztendő kölcsönrészletek kamataiból megszabadul, mindenesetre előnyben részesül, mert a kamatok nagyobb összegre rúgnak, mint amennyit az állam az illető államjóság eladása után jövedelemben veszít, mint ma az államjóságok megfelelő tiszta jövedelmükétesz.

Ezen eladásnál azonban a pénzügyi érdeken kívül a nemzetgazdasági nagyfontosságú tekintetek is szemellett tartandók, és lehetőleg összegeztetendők; a miniszterium tehát fölhangzó lenne, hogy az államjóságok fokozottan leendő eladására nézve — az erdőket ide nem értve — egy minden tekintetben megfelelő és célszerű tervet dolgozzon ki; ezt megelőzőleg pedig gondoskodjék arról, hogy az ugynevezett dominális kölcsön az eladandó jósággrészekről más birtoktestekre kebelveztesse át.

Addig is azonban, amíg az államjavak az államkezelése alatt maradnak, az albizottság a jelenleg főnálló rendszer hiányainak orvoslására véli fölhangzódnak a miniszteriumnak figyelmét.

Az államjóságok tiszta jövedelme a nyers bevételhez képest aránylag nagyon csekély, még az előirányzatban fölvetett összegek alapján is.

Még kedvezőtlenebb volt a viszony a zárszámadások tanúsága szerint, főleg 1872-ben is, aminek oka a bérhátralékok szaporodásában áll jelenleg.

Az államjavak kezelési kiadási aránytalanul nagyok, úgy, hogy azon összegeken fölül, melyet a miniszterium a tervezett átalakítás által megtakarítani remél, még nagyobb megtakarítások is törtéhetnek. A kezelés egyszerűsítése, minden felesleges hivatal megszüntetése és a vezetés célszerű berendezése által a költségek jelentékeny mérvben leszállíthatók.

Az albizottság ezen nézetből indulva ki, az államjóság igazgatóságok kiadásaiából az államjóságok kezelési költségeiből és a beruházásokra felvett összegekből

kiáltása a szelvésk közepette „Domine! Salva nos! perimus!” az akkor jelentékenyen megerősített énekkar daczára is hatástalanul mosódott el.

A hívős fogadtatás másik oka, azt hisszük socialis természetű. Mihalovicsnak sok ellensége van azok közt, kik szeretik, ha valaki önértékét megtagadva bókól a közepszeriségnek és a tehetetlenségnek. Mihalovics ezt nem teszi és nagyon helyesen cselekszik. Művészi öntudata méltán kárpótolhatja őt azon mondvaesinált nagyságok hidegségeért, kik magukat hiszik emelhetni, ha másokat leránthatnak a saját színvonalukra azon művészi magasságból, hova nekik fölkapaszkodni soha se sikerülhet, mert hiányzik náluk egyenlő mértékben a szív és ész, a tehetség és képzettség. Elismeréssel kell megemlitenünk Udvardyt, ki a tenor solót rokonszenves hangjával valóban szépen énekelte, kiváncsian nézünk Richter e kitünő tanítványának újabb föllepési elé. Richter költeménye szövegének sikerült fordítását mint értesülünk, Apponyi Albert grófnak köszönhetjük.

Berlioz, Herold symphoniájáról közelebb egy beható tanulmányt szándékozván közölni, ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy a közönség zajos tetszéssel fogadta a lángeszű zeneszerző e symphoniai költeményét, melynek bemutatásáért előlegesen is színté köszönetet mondunk a zenekedvelők egyletének és Richternek, kinek hangversenyei az idén is mint a mult években, megannyi zenészi ünnep voltak, és ki a jövő idényben is bizonyára ki fogja elégíteni azon igényeket, melyeket eddigi művészi működése teljes joggal és mindinkább fölfokozott.

Magyar tudományos akademia.

— Márczius 30. —

Ma a második osztály tartott ülést, melyen egy-egy számok váltak az uralkodó főlemmé. Mindkét értekezés statisztikai s nemzetgazdasági jellegű lévén. — Az első Gálgóczy Károly lev. tag tartotta, ki a „Székely kérdésről” szolt.

Ertekezé előadja, hogy jelen fölolvására a Kralovszky-féle 10,000 forintos alapítvány ügye bírta, mely alapítványi összegnek a székelység érdekében való mikénti fölhasználását épen most vitatják az akademiában. Gálgóczy ur mindenekelőtt a székely kérdés fontosságára figyelmeztette hallgatóságát. A székelynép be lévén

összesen 161.235 forintnak megtakarítását lehetségesnek tartja, és ezen összeggel leszállítandónak véleményezi a fontérintett rovatokat.

Allamerdők.

Az allamerdők kezelési és üzemi kiadásainál is történhetnek megtakarítások. Az erdők megvédése és azok feletti felügyelet szempontjánál fogva maguknál a kezelési kiadásoknál a megtakarítások nagyon jelentékenyek alig lesznek, de tekintve azt, hogy szigorú takarékoskossággal némely költségek itt is megkimélhetők, úgy a személyes mint a dologi kiadásoknál ezen czimnél is lesz, habár nem jelentékeny, de némi költség leszállítás lehetséges. A mi azonban az üzemi kiadásokat illeti, miután a mult években termelés folytán ezen évekről még jelentékeny készletek maradtak meg és állnak maig is rendelkezésre.

Az 1875-ik évben előreláthatólag nem leendő szükséges a termelést oly mérvben emelni, mint ezt a miniszteri előterjesztés tervezte.

E szerint az üzemi kiadások többlete előreláthatólag leszállítható lesz 30.000 fortra; annyival is inkább, mert a munkabérek ez időszertől nagyobb mérvű csökkenése, melyet a jelen kedvezőtlen viszonyokon kívül a vasúti építkezések befejezése is előidézt már maga jelentékeny megtakarításokat képes előidézni a jövő évekre pedig a miniszterium ezen uton is az üzemmek és a kezelésnek lehetőleg takarékos berendezése által igyekezzék ezen összeget leszállítani és az erdészet kiadásait.

(Vége következik.)

Különfélék.

Budapest, márczius 31.

(Hivatalos.) Az igazságügyminiszter Biszterszky Károly selmezbányai törvényszéki telegkönyvető a losonezi járásbíró-sághoz, és Cherven Andor losonezi járásbírószéki telegkönyvető a selmezbányai törvényszékhez helyezte át, s ifj. Vitályos Lajos telegkönyvi helyszínelési tollnokot a gyergyószentmiklósi törvényszékhez írta ki nevezte ki.

(Szenteltett törvények.) A hivatalos lap mai száma közé teszi az 1874 évi III. IV. V. és VI. szentesített törvények szövegét.

— **Nyugdíjazás.** Pap Alajos semmitőszéki bíró saját kérelmére végleges nyugalomba helyeztetett, s ez alkalmával 6 fősége neki, hosszas és kitünő szolgálataiért elismerését, nyilvánította.

— **Kilépés a honvédségből.** Lovag Mareziányi György tetteges állományu honvéd-gyalog-hadnagy, a magyar királyi honvédségben viselt tisztai rangjáról s cziméről önként leköszönvén, lemondása elfogadtatott.

— **Nevváltoztatás.** Ruzs Ferenc német-bográni körjegyző vezetéknévét „Rendes”-re változtatta.

— **Uj postahivatal.** Brassóvidék Botfalu nevű községében uj postahivatal állittatik föl, mely működését f. é. ápril 1-én megkezdendi. Ezen postahivatal egy a levél-, mint a kocsi-postai küldemények fölvetelével és kézbesítésével fog foglalkozni. Kézbesítési kerületét: Arapat, Botfalu és Erőd községek képezik.

— **Jótekonyczelu hangverseny.** Andrassy grófné és Auersperg hercegné pártfogása alatt, Strauss János zenekarmester által a magyarországi cholera-árvák javára 1873. évi október hó 25-én a bécsi zeneyelet termében rendezett hangverseny a nevezett czélra 1510 forintot eredményezett, mely az ő fősége személye körüli magyar miniszter útján f. évi márczius hó 12-dikén a belügyminiszterhez érkezett.

— **A m. kir. tengerészeti hatóság** a következő körreleletet intézte a kir. rév hivatalokhoz: Kétely merült fel aziránt, vajjon mikép értelmezendő a földmívelés, ipar

ékelve a mindinkább terjedő oláhság közé, csakis e szerencsés földrajzi configurationnak köszönhetjük, ugyszólván, ha a nagy oláh elem, mely hazánk erdélyi részébe nyomult, és a külföldi oláhság nem ölelkeztek még egészen össze. De a székely kivándorlás mentül erősebben való megakadályozását nemcsak állami s politikai okok, hanem egyenesen fajunk föntartása is égetőn kívánja.

Igaz ugyan, hogy körülbelül 4—500-ra megy eszupán évenként a székely kivándorlók száma, de oly elemnél, mint a magyar, ez a szám is tekintélyes. A kivándorlást magát többféle okok idézik elő. Így a szük kenyérkereset, a fejletlen mezőgazdasági viszonyok, a székelyeknél benszületett kalandorvág, de mindenekelőtt a mostoha birtokviszonyok, melyek még a szorgalmas s ügyes székely emberre nézve is fölötte nehézzé teszik az otthon megélhetést. Ertekezé számos példát hoz föl mindennek belbizonyítására. Az ellen azonban határozottan föl szólal, hogy a kivándorlás azért történik, mert a Székelyföld túl van népesevde. A kivándorlás tehát csakis a főnebbi okokra vezetendő vissza. Gálgóczy ur az akadályozó eszközök között különös súlyt fektet a gazd. művelés és a népművelés terjesztése mellett az annyira zavart székely birtokközösség rendezésére, a tagosítás gyors keresztülvitelére, és egy jó kataszterre.

Ez érdekes fölolvás után Körösi József, mint vendég, olvasott föl értekezést „az emberi halandóság és életkor közéletartamáról”.

Budapest főváros statisztikai hivatalának szakértő igazgatója ez értekezésében az élettartammal s emberi halandósági aránnyal foglalkozik tüzetesebben. Előadja azon nézeteket, melyek azelőtt s részben még ma is — bár tévesek — az iránt forogtak fönn, mikép kelljen az emberi élet közéletartamát kiszámítani. Némelyek például az emberi születésekből következtették, mások a halandóság mérvéből. Legfűresább volt azon tudós elve, hogy az élettartamot a születések hányadából lehet kiszámítani. Így, ha 50 emberre esik egy születés évenként, a középső élettartam 50, ha 25-re 25 év. Ep úgy lehetne mondani, ha 200 emberre esik egy születés — a mi lehetséges — a középső élettartam 200 év, a mi nem lehetséges. Itt is tehát helyes a közép ut, vagyis az emberek korosztályi csoportjának halandósági aránya veendő föl irányadóul. Így például, a 40 és 50 év közt valóknál hányan halnak átlag évenként.

és kereskedelmi miniszterium részéről 1873-iki augusztus hó 15-én 12442. sz. a. a tengeri kereskedelmi hajók könnyebb felismerhetése céljából kiadott rendelet ezen kifejezése: „anyakikötő.” E kétely eloszlatására a hatóság a következőket jegyzi meg: valamely hajó anyakikötőjéről azon kikötő tekintendő, melyből vele a hajózást üzik. Hosszujáratu, vagy nagyparti hajózáru magyar hajó anyakikötőjéről bármely, a magyar korona területén belül fekvő kikötő választható. Kisparti hajózáru magyar hajó anyakikötője csak oly kikötő lehet, mely a hajót belajstromzó révhatár kerületében fekszik. A fennidézett miniszteri rendelet nem alkalmazható azon hajókra, melyek kizárólag halászati célokra, vagy a földművelők magánhasználatára, vagy a kikötők belső forgalmára szánják.

A „Magyarhoni tanegyletek” országos szövetségének központi választmányára f. é. április hó 2. és 3-án reggeli 10 órakor a vármegyéhez kisebb termében megtartja évi első rendes ülést, melyre a választmány tagjai egyenként meghívattak. Napirend: 1) az egyes társaságok beküldött jegyzőkönyveinek egybevetése; 2) az egyletekben fölmerült elvi kérdések megvitatása; 3) a választmány kiegészítése. — Budapest, 1874. március 30. Az igazgatóság.

— **Frangur hazasság.** A „P. N.”-ban olvassuk: A jelenleg uralkodó belga király és királyné (dicső emlékü József nádorunk leánya, József főherceg nővére) legidősebb leánya, Luiza Mária Amália szász hercegnő — szül. 1850. febr. 18. — Brüsszelben e napokban jegyet váltott Fülöp szász-koburg herceggel — szül. 1844. március 28. — Klotild főhercegnő, József főherceg nejének testvérleányával. Fülöp herceg, a vélegény, őrnagy a magyar honvédségben, s az ifjú pár Magyarországon fog lakni.

— **A müncheni magyar egyletről** a „Hon” levelet tesz közzé, melyből átvesszük a következőket: Egyleteinkben, melyek előlitt főképen homogen elemekből állott, azon örvendétes jelenség mutatkozott, hogy a tagok 30—45 között váltakozó száma festők, s különösen iparosok által gyarapodott, mely utóbbiakat annyival is inkább üdvözöljük, mert belépésük által alkalmunk nyílt az eddig részük nélkülözött magyar társaságot fölkeresni, hol a hazai eseményekről az odajáró lapokból tudomást szerezhetnek. Gyűléseink száma 15 volt, melyeknek tárgyai segélyezés, dalárdák megalakítása, rendszabályaink módosítása, s könyvtárunk körébe vágó dolgok elintézése stb. voltak. A segélyezésben meglehetősen sikert mutathattunk föl, a mennyiben ezen félévben 94 frt oszt. é. fordítottat tisztán a célra, mely összeg mintán bevételünk 298 frt 12 erra, és kiadásaink 279 frt 5 krra rúgnak, ez utóbbiaknak mintegy harmadát vette igénybe. Költségeink többi részét az egylet helyiség, zongora, könyvtár és hírlapok képezték. Könyvtárunk ezen időszak alatt 79 kötetből álló 36 művel gyarapodott, mely többnyire szépirodalmi és nagyrészt nemes ajándékozás útján jutott az egylet birtokába. A múlt évről 193 kötetből álló 143 mű marad reánk s így könyvtárunk jelenlegi állása 179 mű 272 kötetben. Következő hírlapok jártak az egyletek: saját költségén a „Hon”, „Pesti Napló”, „Üstökös”, „Függetlenség”; egyes tagjai által felajánlva „Borszemjankó” s „Fővárosi Lapok”; tiszteletpéldányképen „Szegedi Híradó”, „Természet”, „Természettudományi Közlöny”, „Mémők- és építész egyleti közlöny” az egész időszakon át; míg „Pester Lloyd” és „Anyagi Érdekeink” csak egy ideig.

— **Olaszok segélyezésére** alakult egy jótékony egylet fővárosunkban az olasz főconsul és különösen Thür István erélyes pórtólása és közreműködése mellett. Ez egylethez lesznek ezentúl utasítandók a hazánkban oly nagy számmal megforduló olasz munkások, ha betegség vagy egyéb körülmény segély keresésére készítik őket. Az egylet Viktor Emánuel király trónra léptének 25-dik évfordulójára megemlékezéssel alkalmával alakított, s annak emléket örökíteni meg.

— **Nagy bukás történt** a napokban Brassóban Muncsich testvérek ugyanis ott esdőtt mondtak, s erélyes lapok szerint a passzívák 460,000 frtra rúgnak, míg a cég alig 90,000 frt aktívát képes fölmutatni. A cég üzlete igen kiterjedt volt, sokan nála helyezték el pénzüket, s a bukás számos szegény embert, özvegyet, árvát károsított. Muncsich részletfizetésekre is adott el értékpapirokat, s most kintit, hogy e papírok mind elzalogosították, s a részletfizetők elvesztik pénzüket. A cég vezetőit, apát és fiút elfogták, s ez rájuk nézve még jótétemény, mert legalább biztonságban vannak a földühödött nép elől, mely ostromlva a cég üzlethelyiségeit, s a két Muncsich testvéreket fenyegette. Muncsich családja még a bukás előtt menekült volt Brassóból.

— **Goromba udvarló.** A terézvárosban, írja a „Reform” tegnapelőtt egy finom öltözött (de durva lélkű) úr egy magánosan járó fiatal leánykát megszólitott, és nem a legtisztességesebb ajánlattal kedveskedett, mert az erélyes leány megbotránkozva utasítá el magától a gavallért. Ez azonban el nem ment, hanem botjával ráütött a szegény leányra, úgy hogy ennek orrából, száijából megindult a vére. A férfi csak ekkor oldott kerekét, míg a leány ájulva vitetett egy közel levő asztalos házába. A szemtelen gavallér kiletét még ki nem puhathatták. A rendőrség állítólag nyomában van a tettesnek.

— **Mergezes.** Grossmann Sali ma reggel Miksa-utca 15. sz. a. lakásán gyufákról vett villóval megmérgezte magát. A szerencsétlen 19 éves, szép hajadon. Tettenek indoka ismeretlen. A mérég nem ölte meg eddig, csak borzasztó kínokat okozott neki. Gyógykezelés végett a Rókus-kórházba szállították.

— **Rövid hírek.** Gyergyay Ferenc, ki több figyelemre méltó munkát írt, többi közt a „magyar nyelv sajátosságairól” és „Magyarosán cziműket, közelebb elhunyt. — A budapesti román ifjuság. „Petru Maioru” című önképző egylete, csütörtök április hó 2-ik napján az „Orient” szálloda dísztermében ünnepélyes közgyűlést tart, melyen értekezések és szavazatokon kívül, az egylet dalárdája román nemzeti dalokat énekel. Kezdeté este 7 órakor. A gyűlés nyilvános. — A belügyminiszter értesíté a fővárosi hatóságot, hogy gróf Cziráky Jánosnak megengedtetett, hogy lovasberényi, nádavi, pusztabölgöndi birtokaiból és a barátok terén

levő házából hitbizományt alakítson. — A közlekedési miniszter értesíté a fővárost, hogy a margitszigeti hidnál fölláttandó lejtő ügyében vegyes bizottság fog április 13-án tanácskozni, melynek elnöke Hieronymi K. államtitkár lesz. Részlet vesznek benne a közmunkatanács és a Dunasabályozási vállalat képviselői; a miniszter felszólítja a várost, hogy a maga részéről is küldjön e bizottságba két képviselőt. — A gazdasági bizottság tegnapelőtti ülésében megállapította a városi helypénzeket, melyek három évre bérbe fognak adni. A lipótvárosi fakereskedők, kiknek faraktárait május elsején át kellett volna helyezni a külső váci utra, kérvényt nyújtottak be, hogy a határidő még egy évig odátassék el. Miután ez áthelyezés nem stürgős, a bizottság helyt vél e kérelemnek adhatni. — Nagy havazás volt e hó 25. viradóra Brassó környékén, úgy, hogy Brassó utcáin darabig szekerekkel nem is lehetett közlekedni, rófnyi magasságra lévén a kész márt. hó. — A fővárosi cipészek április hó 6-án, azaz husvét hétfőn, általános szabad közgyűlést fognak tartani. A napirenden a következő tárgyak állanak: A csipészek (mesterek és segítők) jelenlegi anyagi helyzetének megbeszélése. A munka-órák normális megállapítása. Különféle indítványok. — Szigligeti Ede közelebb tíz napig fekvő beteg volt, de már fölülült s ismét tevékenyen vezeti a színházigazgatás ügyeit. — Ponzard „Pénz és becsület”-ét és Scribe „Pajtáskodás”-át még e tavasszal újra betanulják. — Lendvay Márton egy hó múlva érkezik meg Lindewise-ből. — Husvétől kezdve O-Budán magyar színtársulat fog játszani: a Kőmives Imre és Lócai Antalé. — A pesti tavasz elői löfuttatás április 12-én lesz, sikerversennyel (300 frt.) gátversennyel (400 frt.) és akadályversennyel (800 frt.). — Szombathelyen állandó színház alapított 1500 drb 10 frtos részvényekkel, melyek ára az építési alapot képezi. — A „Lapplandiak”, kikről egy bécsi lap azt írta, hogy voltaképen csehek, csakugyan „igazi lapplandiak”. A bécsi rendőrség, melynél a lapplandiak mutagató társulat egyik szolgálója állítólagos csalás miatt a följelentést tette, meggyőződött a följelentés alaptalanságáról. A szolgáló, ki a társulattal összeveszett, így akarta magát megboszolni. O kelmét hívőre tették. — Az újpesti zavarások alkalmával tudvalegleg Peniczky Antal községi jegyzőnek egész házat földülték és kirabolták, mintegy 5000 frt kárt tén. A község előljárósága most a jegyző kártérítésére kétezer frtot szavazott meg, mely összeg neki két egyenlő évi részletben fog kifizetettetni.

Nemzeti színház. Szerda, április 1. „Alfonz ur”. Vigjáték 3 fölvonásban.

Törvénytörvényes csarnok.

Budapest, március 31.

(A kőbányai vasuti szerencsétlenség) folytán indított bűnpörök tárgyalása ma folytatván, következő Dammert Tamás, 182. számú pályafő tanukép kiballgatása. Dammert Tamás, midőn Lobstein Jakab pályafőnök a baleset után egy fedezési jelt állított föl azon helyre, hol a baleset előtt állnia kellett volna. Brestli Károly, közlekedési hivatalnok, a pesti állomás Sikan és Pohle állomási felügyelőket értesíté volt a jobboldali pályára járhatatlanságáról; ezek azonban a fedezési jelvényeket nem állították föl. — Hübler Gusztáv, közlekedési főnök Sdallautól Czegeledig, kijelenté, hogy a sinek elszedéséről sem neki, sem két helyettesének tudomásuk nem volt. Hogy Rákos oldalállomása értesítve nem lett, tanu nézete szerint ez Wollenhofer, pesti közlekedési hivatalnokot terheli, ki azonnal beidéztték.

Erre kezdődött a vádlottak kihallgatása. 1) Lobstein Jakab elsőszi születésű, 48 éves, pályafőnök f. é. január elseje óta szolgálatától fölfiggesztve, azzal menti magát, hogy ő Lihoczky pályafőnök győztesen rendezett adott a földözés iránt. Kiténik, hogy a pályának azon része, hol a baleset történt, minden ör nélkül volt, Lobstein J. azt állítja, hogy Majeczky volt az ő. Majeczky és Hanusz szomszédok ezt tagadják. A munkálatok alatt Pesten volt dolga a pályaudvarban, később a színhelyre érkezvén, azért tüzte ki a földözési jelt, hogy más vonat ne jöjjön arra.

2. Lihoczky József, ausztriai születésű 30 éves, pályafőnök Rákoson, 16 év óta szolgál a vasutnál, midőn Kőbányán Biedermann közlekedési hivatalnokot a jobboldali pályára elzárásáról értesíté, a 10. számú vonattal Pestre utazott, és a munkások mellett elhaladtván, egy körbe kötött ezédulát vetett le, melyen azon parancs volt, hogy szedjék föl a sineket. Pesten több időig az anyagraktárban volt dolga, és erre megéhezővén haza ment reggelizni, midőn a baleset híre hozzá megérkezett.

3. Diemel Isidor 34 éves csehországi, kőbányai állomásfőnök nem volt jelen a 136. számú vonat kiindulásakor, és állítólagosan csak akkor tudta meg hogy a jobb pályaoldal fölzedett, midőn már változtatni nem lehetett ezen munkálatot. Csádernek, mind állomási fölfigyésznek a távirtdában való foglalkoztatása állítólag minden állomáson történik.

4. Csáder Tamás, galicziai születésű a távirtdá-volt ugyan, de a 136. sz. vonal elindulásakor el volt foglalta úgy, hogy nem vette észre, midőn a jobboldali pályán menesztették el ezen vonat.

5. Werchovszky József kőbányai közlekedési tisztviselő épen Biedermann akda át a szolgálatot, midőn Lihoczky tudósítja őt a sinek fölzedéséről. Rákosra azért nem intézett táviratot, mert szolgálatban már nem volt, Tichy József ör a kőbányai váltónál azzal menti magát, hogy habár értesítve lévén a jobboldali pályára járhatatlanságáról, mégis azért meneté a jobboldali pályán, mert Biedermann ezen rendeletet adta vonal elindulásakor. (Wollenhofer tanu ezalatt megjelentvén, azt mondja, hogy ő átvette ugyan a táviratot, de elintézés végett Preslnék adta tovább.

7. és 8. Lihán és Pohle felügyelők a pesti állomásnál tudták volna feltartani a szerencsétlen vonatot, de

saját felelőségre cselekedni nem akartak. 9. Biedermann Lipót, prágai születésű kőbányai állomásfőnök mely sajnálattal kijelenti, hogy a 136 sz. vonatot a baloldali pályára meneszteti teljesen felejté. 10. Burián János, monori születésű napszámos azt állítja, hogy a munkálatok alatt a fedezési jelt kiállította volt. 11. Nejjálló Károly mágoesi születésű, czegeledi közlekedési hivatalnok azért nem akart a 136. sz. vonat rendezésével sok időt tölteni, mert különösen ezen vonat elkészését tilalmazta volt az igazgatóság. Nejjálló ezenkívül Friedr. palotai kőmármóson elküvetett életveszélyes fenyegetésről vádoltatik.

Sztrokay kir ügyész több tanu megeskettetését hozza indítványba. A törvénytörvényes Olbrich, Kalivoda, Ottava, Klobloch, Leicht, Davidek, Philipek Hames, Wengocsik, Kiss, Stiller és Tober Ferencz más tanukat esketeti meg. Ezzel a bizonyítási eljárás befejeződik. Holnap vád és véd beszédek következnek.

Táviratok.

Bécs, március 31. A császár ünnepélyes audiencián átvette az orosz követ Novikoff megbízó levelét.

Grác, március 30. Roppant tüzvész pusztította el Kammer stájer helyiséget. Tíz személyt találtak eddig halva; több hiányzik.

Berlin, március 30. A szövetségstanács tegnap teljes ülésén Bajorország, Württemberg és Baden egyetértésével elhatározta április 15-ig elhalasztani a határozathozatalt a vasuti tarifák fölemelése ügyében. — A katonai nyugdíj törvény a birodalmi gyűlés határozata szerint fogadtatott el s a végrehajtási szabályok a hadi célokra tett szolgálatok utólagos kárpótlását illetőleg megállapították.

Bukarest, március 31. A kormánnyal egyetértőleg a kamra elnapolt amagát s a jövő ülésszakig a járadék-kölcsön tárgyalását s megbizta a pénzügyminisztert 17 millió erejéig kincstári utalványok kibocsátására.

London, március 31. Carlista táviratok jelentik, hogy 28-án a csata megújult a kőztársaságiak visszavertek 4000 halott és sebesült elvesztésével. A carlisták 1000-ét vesztettek.

Madrid, március 30. A hivatalos Gazetta távirata szerint a kormány csapatai megszállták Murieta Barriada házáit. Az Abantos elleni támadás elmaradt. Primo Rivera tábornok és Ferrero dandárnok megsebesültek. Quintano tüzer ezredes meghalt.

Athen, március 30. Bulgáriai leköszönése rolytán Komunduros fog megbízatni az új kabinet alakításával.

Közgazdaság.

Budapest, március 31.

Az első pesti ingatlan-forgalmi egylet ma délelőtt tartá első rendes közgyűlést a fővárosi iparosok köre helyiségeiben, Falk Zsigmond elnöke alatt. A jelentés előadja, hogy az egylet megalakulása után néhány nappal az első 100 részkönyv alá írva és az első befizetés 200 frttal teljesítve volt, sőt a második kibocsátása 105 részkönyvre is érkezett számos előjegyzés. A megalakulás után az egylet azonnal hozzálátott az ekkor épemkedező viszonyok kiaknázásához. A Bernauer-féle telkek árverezésénél az egylet 3200 frtot nyert. Az alapszabály szerinti heti részletek pontos lefizetésére számítva a választmány Pestváros belterületén több telket vett jutányos áron és kedvező fizetési föltételek mellett, összesen 140 ezer frt árban. Közbejött azonban a pénzválság, sok részvényes nem teljesíté heti befizetéseit, a vételár részleteit pedig lejártak, és így az igazgató-választmány tagjai egyes egyleti tagokkal egyetemben személyes áldozatokat hoztak a fizetési kötelezettségek pontos teljesítésére végett; minthogy ezzel azonban nem lehetett a dolgon végkép segíteni, egy helybeli bankintézettel egyezség jött létre, melynek értelmében ez a vételár hátralevő részleteit az egylet helyett lefizette, mely köteles azokat 1875. végeig visszatéríteni. Az igazgató-választmány igyekezni fog az egyleti tagok heti befizetéseit fölveendő kölcsön vagy a telkek eladása által beszámoltatni. A mérleg 418 frt 61 kr. nyereséget mutat ki, a f. évi számlára lesz irandó. — Az igazgató választmány javaslata elfogadtatik, és a fölmentvény részére megadatik, egyszersmind jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik neki. Számvizsgálóknak Hermann, Knotz urak újra, továbbá Horn ur, pótagoknak pedig Guttmann, Frankfurter és Kartschoke urak választatván, elnök a gyűlést szétosztlatja.

Az anglo-osztrák bank mérlege 1.000,000 frt tiszta nyereséget tüntet föl, mely a tartalék alapja fog tétetni.

Az első magyar biztosító társulat közgyűlése ma este tartatott meg; ugyszintén az országos iparogyesület összes szakosztályainak ülése is a vámkérdés tárgyában. Mindkettőre vissza fogunk térni.

Az általános munkás pénztár megvásárolta a három dob utcában levő Kállay-féle házat 54,000 frttal. Ez épület házbére által az alapítvány pénztökejének szaporítása célozzatik, s később munkaképtelen munkások segélyezésére fog szolgálni. Az általános munkáspénztár közelebb folyamodott a belügyminiszteriumhoz, hogy a kormány nyújtson segédkezet ez intézet fölvirágzására. — A miniszterium még eddig nem válaszolt a folyamodványra.

A budapesti gabna és értéktözsde. Márc. 31. Gabnában az üzlet nyugodt. A tözsden ma jóval kedvezőbb volt a hangulat; a forgalom azonban jobbára bankpapírokra szorított. Jegyzéseink a következők: magyar sorsjegyek 77.25, magyar hitel 151.50, anglo 33.55, földhitel. 51.75, takaréki és hitel 51.50, Atlas viszontb. 56. osztrák hitel 212, buda-óbudai népbank 33—33.75; pesti kereskedelmi bank 750, pesti egyleti bank 53, első hazai 2190, budapesti fővárosi 176. Valuták szilárdak, 20 francos arany 8.94, cs. arany 5.27, tallér 1.66¹/₂—166.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

